

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

2567 ผลงานเด่น ที่สำคัญ

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

www.dtam.moph.go.th

saraban@dtam.mail.go.th

ผู้บริหาร กรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

นพ.กวีศิลป์ วิษณุโยธิน

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

นพ.วัญชัย วิศิษฐานนท์

รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือก

นพ.เทวัญ ธานีรัตน์

รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือก

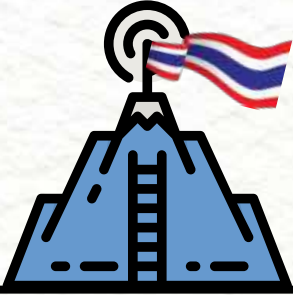

www.dtam.moph.go.th

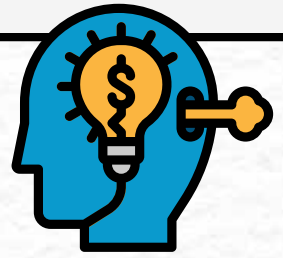

saraban@dtam.mail.go.th

เจ็มมุง

ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการแพทย์ดั้งเดิม
ของเอเชียภายในปี 2570

วิสัยทัศน์

องค์กรหลักด้านการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือก ที่ผสานพลัง
ภาคีเครือข่ายเพื่อการพึ่งตนเองด้าน
สุขภาพ และหนุนเสริมความมั่นคง
ทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. พัฒนาวิชาการ
2. การบริการสุขภาพ
3. การคุ้มครองและ
ส่งเสริมภูมิปัญญา

เป้าหมาย

ประชาชน
เชื่อมั่น

บริการ
เป็นเลิศ

ภูมิปัญญา
สร้างคุณค่า

องค์กร
สมรรถนะสูง

4 SMARTs

SMART

Academic

ความรู้ นวัตกรรม
เพิ่มคุณค่า

SMART

Service

บริการดีเลิศ
ลดเหลื่อมล้ำ

SMART

Wisdom

ภูมิปัญญา สร้างคุณค่า
เอกอนันต์

SMART

DTAM

กรมสร้างสรรค์
เป็นผู้นำ แห่งเอเชีย

วัฒนธรรม องค์กร

Dynamic
ไม่หยุดนิ่ง

Talent

มีความสามารถ

Agile
ยืดหยุ่น

Modern

ทันสมัย

สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร

หลักการ เหตุผล ความจำเป็น

- กรมการแพทย์แผนไทยฯ มุ่งเน้นพัฒนารูปแบบ ส่งเสริม และสนับสนุน เกี่ยวกับบริการการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และผลิตภัณฑ์สมุนไพร ให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล
- ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีรูปแบบการดูแลสุขภาพภายใต้อัตลักษณ์ความเป็นไทย ที่มีคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย เป็นที่ยอมรับ อีกทั้งสร้างงาน สร้างอาชีพ ให้แก่ประชาชนด้วยนวัตกรรมไทย

วัตถุประสงค์

พัฒนารูปแบบบริการและผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากองค์ความรู้การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้เกิดการสร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับประเทศเพิ่มขึ้น

การดำเนินการ

- ยกระดับสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว ให้เป็น ศูนย์เวลเนส (Wellness Center) 5 ประเภท รวมทั้งสิ้น

ประเภทภัตตาคาร
ร้านอาหาร

ประเภทนวด
เพื่อสุขภาพ

ประเภทสปา
เพื่อสุขภาพ

ประเภทที่พัก
นักท่องเที่ยว

ประเภทสถาน
พยาบาล

2,022
แห่ง

- ยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิปัญญาไทยและสมุนไพร รวมทั้งสิ้น

โฮมสเตย์บ้านท่าจีนทอง

ชุมชนบ้านร่องกล้า

ชุมชนบ้านน้ำจวง

181
แห่ง

- พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและภาคีเครือข่ายเพื่อยกระดับ มาตรฐานการให้บริการ รวมทั้งสิ้น

8,200
ราย

- ส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการสมุนไพร รวมทั้งสิ้น

5,397
ราย

- ยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้เป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพร คุณภาพ (Premium Herbal Products) รวมทั้งสิ้น

241
รายการ

- สร้างงาน สร้างอาชีพ ด้วยการนวดไทย ผ่านการจัด อบรมร่วมกันระหว่างกรมการแพทย์แผนไทยฯ และ ภาคีเครือข่าย รวมทั้งสิ้น

986
ราย

- จับคู่เจรจาธุรกิจการค้า รวมทั้งสิ้น

210
คู่

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

มูลค่าตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพร ภายในประเทศ 100,000 ล้านบาท

รายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า 7,346 ล้านบาท

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร มีรายได้เพิ่มขึ้น 2,779,026 ราย

วิจัย และพัฒนา ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและนวัตกรรม ทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

หลักการ เหตุผล ความจำเป็น

- ประเทศไทยมีการส่งออกวัตถุดิบสมุนไพรคุณภาพ และผลิตภัณฑ์สมุนไพร คิดเป็นมูลค่า 12,211 ล้านบาท และมีมูลค่าการบริโภค เฉลี่ย 46,916.44 ล้านบาท อุตสาหกรรมสมุนไพร จึงมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ
- กรมการแพทย์แผนไทยฯ มีภารกิจในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนายาแผนไทย และผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ ผลงานวิจัยการพัฒนายาแผนไทย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรม

วัตถุประสงค์

เพื่ออนุรักษ์ คุ้มครอง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก อีกทั้งนำไปต่อยอดในการผลิตและเพิ่มมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมสมุนไพร

การดำเนินการ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ผู้ประกอบการได้รับการถ่ายทอดความรู้ฯ เพื่อนำไปต่อยอดการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร **50 ราย**

ประชาชนได้รับประโยชน์จากผลิตภัณฑ์สมุนไพรต้นแบบมากกว่า **1 ล้านราย**

ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและนวัตกรรมทางการแพทย์แผนไทยฯ **56 ผลิตภัณฑ์**

การบำบัดฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติด ด้วยการใช้อำนาจยาสมุนไพร

หลักการ เหตุผล ความจำเป็น

- กรมการแพทย์แผนไทยฯ ได้นำองค์ความรู้และภูมิปัญญาทางการแพทย์แผนไทยร่วมกับเทคโนโลยีทางเภสัชกรรมพัฒนาตำรับยาทำให้อดฝืน เพิ่มมูลค่าให้กับอุตสาหกรรมสมุนไพร
- ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้ติดสารเสพติดในระบบบริการสาธารณสุข และแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหาสุขภาพของประเทศไทย คือนักทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพกลับคืนสู่สังคมต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อนำแนวทางการรักษาผู้ติดยาเสพติดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ไม่ใช้ดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้ติดยาเสพติด

การดำเนินการ

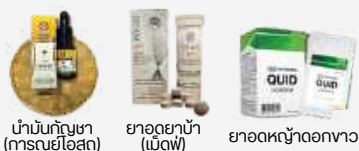
- **กลุ่มเป้าหมาย** คือ ผู้ป่วย “กลุ่มสีเขียว” (ไม่มีอาการจิตเวธร่วม หรือ ประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง เท่ากับ 0 คะแนน)
- **ขั้นตอนการบำบัด รักษา และฟื้นฟู** ผู้ติดยาเสพติด ด้วยการแพทย์แผนไทย ประกอบด้วย

- **แนวทางการบำบัด รักษา ฟื้นฟู ด้วยยาสมุนไพร**

ระยะที่มีอาการทรมาน (ระยะรุนแรง) → ระยะเริ่มหยุดยา (ระยะล้างพิษ) → ระยะอุปสรรค (ระยะรักษา) → ระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ (ระยะฟื้นฟู)

ใช้กลุ่มยาถอนพิษยา และลดอาการอยากยา

ใช้กลุ่มยาล้างพิษ

ใช้กลุ่มยาบำรุง

ใช้กลุ่มฟื้นฟู

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

- การใช้ยาสมุนไพรเป็นทางเลือกหนึ่ง ทำให้ผู้เข้ารับการบำบัด สามารถทนกับอาการถอนยา เกิดความพร้อมทางร่างกาย รองรับการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลต่อการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าการใช้ยาสมุนไพร
- ลดการนำเข้าลดค่าใช้จ่ายจากการนำเข้ายาแผนปัจจุบันจากต่างประเทศ

ผู้ติดยาเสพติดได้รับการบำบัดดูแลด้วยการแพทย์แผนไทย มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น **มากกว่า 10,000 ราย**

นวัตกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นดูแลผู้สูงอายุ

หลักการ เหตุผล ความจำเป็น

- ปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ รัฐบาลจึงมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเตรียมความพร้อมสำหรับสังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ
- กรมการแพทย์แผนไทยฯ ได้นำองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรไปใช้บูรณาการการดูแลสุขภาพร่วมกับแพทย์แผนปัจจุบัน โดยใช้แนวทางหลักธรรมาภิบาลในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดสาเหตุของการเกิดโรค

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ไปใช้ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนอย่างมีคุณภาพ และครอบคลุม

การดำเนินการ

- มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์และคู่มือแนวทางการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุฯ

ยางยืด พิชิตโรค

การออกกำลังกายด้วยชักกรอก

- สร้างฐานนวัตกรรมฯ สนับสนุนให้กับพื้นที่นำร่อง 5 นวัตกรรม

แพ่งไม้มะกรูดนวด-ลดชา

ผ้าขาวม้าคลายปวด

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลสุขภาพด้วยนวัตกรรมฯ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น **35,898 คน**

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้รับการดูแลด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยถึง **ร้อยละ 60**

รางวัลคุณภาพที่ได้รับ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

หลักการ เหตุผล ความจำเป็น

- พัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีขีดความสามารถสูง
- สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี
- ส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนา
- บุคลากรสามารถสร้างผลลัพธ์ที่เป็นเลิศ และสนับสนุนการขับเคลื่อนองค์กรให้เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน

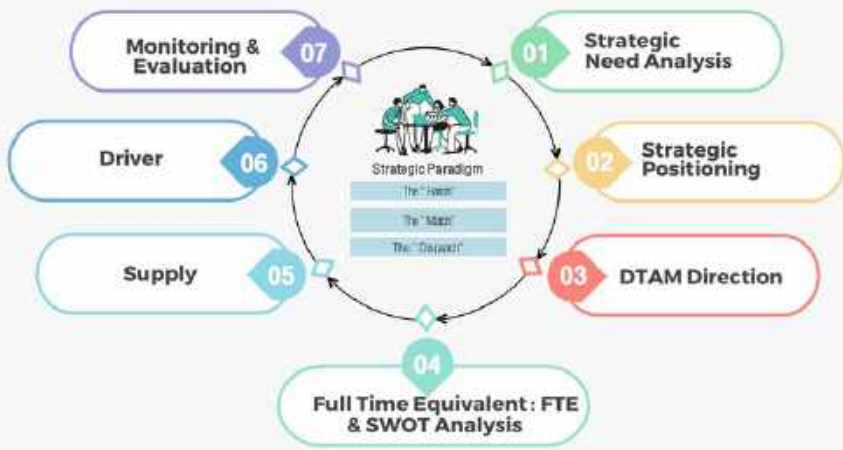
วัตถุประสงค์

1. ยกระดับความรู้ ทักษะ และความสามารถของบุคลากร
2. สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความร่วมมือ
3. เพิ่มความผูกพันและความพึงพอใจของบุคลากร

การดำเนินการ

DTAM Strategic Human Resource Management

กรมการแพทย์แผนไทยฯ มุ่งเน้นการบริหารทรัพยากรบุคคลผ่านการกำหนดสมรรถนะ การวางกลยุทธ์ HR SCORECARD และพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ด้วยหลักสูตรเฉพาะ เช่น SYTO และ SDL พร้อมส่งเสริมการแลกเปลี่ยน TACIT KNOWLEDGE และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เช่น CO-WORKING SPACE เน้นการสร้างวัฒนธรรมที่สอนน้อง การทำงานเป็นทีม และการใช้ข้อมูลขับเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบ รวมถึงผลักดันนวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ พร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงด้วยการเคลื่อนย้ายอัตรากำลังและจ้างผู้เชี่ยวชาญ โดยมีปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จคือการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

D T A M
Dynamic ไม่หยุดนิ่ง   Talent มีความสามารถ   Agile ยืดหยุ่น   Modern ทันสมัย

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ควำรางวัลเลิศรัฐ

**PMQA หมวด 5
บุคลากร**

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

นางศรีจรรยา ไชติก
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

✦ กลุ่มงานพัฒนาโครงสร้างองค์กร และกลุ่มงานบริหารทั่วไป ✦

ว่าที่เรือโทชัยวัฒน์ จงรอดน่วม
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ตั้งแต่ 1 ต.ค. 66 ถึง 5 มี.ค. 67

นางสาวรุ่งทิพย์ เจริญสุข
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ตั้งแต่ 1 เม.ย. 67 ถึง 3 ก.ย. 67

นางอนุรัักษ์ เหนือโชติ
นักจัดการงานทั่วไป

✦ กลุ่มงานพัฒนาระบบคุณภาพองค์กร ✦

นางโมลีย์ ชุมวฑฒายี
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
ตั้งแต่ 1 ต.ค. 66 ถึง 13 ส.ค. 67

นางสาวอรพินท์ นพมาก
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

นางสาวนิตหารีย์ เกิดแสง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

✦ กลุ่มงานพัฒนาระบบราชการ ✦